

Notă informativă la proiectul de modificare a Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 476 din 29 octombrie 2021

1. Denumirea autorului responsabil de elaborarea proiectului Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Temeiul juridic de elaborare a proiectului Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE pentru modificarea Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice este stabilit la art. 7, alin. (1), lit. k²) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, conform căruia ANRE eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice și monitorizează activitatea acestora în baza unui Regulament aprobat de către Agenție. Totodată, atribuții și drepturi cu privire la eliberarea, suspendarea sau retragerea autorizațiilor cu privire la laboratoarele electrotehnice sunt acordate ANRE și în Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică art. 14 alin. (1) lit. m).

Noțiunea de laborator electrotehnic este stabilită în art. 3 al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, care prevede că laboratorul electrotehnic este laborator autorizat de organul supravegherii energetice de stat, care are dreptul de a efectua măsurări și încercări profilactice și de reglare-recepție în rețelele și instalațiile electrice.

Elaborarea și aprobarea modificărilor la Regulamentul privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice este determinată de rezultatele monitorizării activității laboratoarelor electrotehnice, precum și de modalitatea desfășurării procedurii de verificare a cunoștințelor și autorizare a personalului electrotehnic al laboratorului electrotehnic, în cadrul cărora au fost identificate unele oportunități de îmbunătățire și optimizare a procedurilor, în special ce ține de utilizarea aplicației electronice „Examen-Electricieni”.

Conform prevederilor Codului Administrativ al Republicii Moldova procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient și corespunzător scopului, iar realizarea procedurii administrative prin intermediul mijloacelor electronice de comunicație este obligatorie în toate situațiile în care mijloacele respective pot fi utilizate, cu excepția cazurilor în care legea stabilește altfel.

În acest scop, s-a decis extinderea funcționalităților aplicației „Examen-Electricieni” pentru digitizarea procedurii de recepționare a cererilor pentru eliberarea autorizației de laborator electrotehnic, simplificarea procedurii de notificare a solicitanților, precum și evidența în format electronic a autorizațiilor eliberate, suspendate sau retrase.

O altă modificare necesară este și cea cu privire la corelarea prevederilor Regulamentului cu cerințele Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova (CNCRM), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 330/2023, cu privire la nivelurile de studii. Spre exemplu, prevederile actuale ale Regulamentului nu prevăd cerințe separate pentru candidații cu studii superioare de masterat. În redacția nouă a Regulamentului, cerințele privind nivelul studiilor și experiența profesională în efectuarea încercărilor și măsurărilor instalațiilor/centralelor electrice se prezintă sub formă de tabel, fiind mai simplu și explicit modul de interpretare.

De asemenea, în scopul facilitării activității laboratoarelor electrotehnice, ANRE propune majorarea termenului de valabilitate a autorizației de la 3 la 5 ani. O prevedere similară se aplică și în România în cadrul autorizării laboratoarelor electrotehnice. În același timp, în mod echivalent se majorează și termenul de suspendare și de retragere a autorizației de la 6 la 12 luni.

Totodată, din practica de monitorizare a activității laboratoarelor electrotehnice a apărut necesitatea reevaluării cazurilor de suspendare sau de retragere a autorizației laboratoarelor electrotehnice după principiul de prevenire și documentare a cazurilor de încălcări minore a prevederilor documentelor normativ-tehnice (DNT), dar în același timp, cu înăsprirea cerințelor Regulamentului în cazurile cu încălcări grave a prevederilor DNT, care pot provoca avarii, incendii sau electrocutări.

Concomitent, a apărut necesitatea detalierii procedurii de autorizare a persoanelor care au efectuat studiile în străinătate, prin specificarea exactă a cerințelor cu privire la modul de confirmare a studiilor. Respectiv, la cererea de autorizare trebuie să anexeze actele de studii emise de o instituție națională din țara de origine și autentificate și echivalente în modul stabilit de legislația Republicii Moldova.

Este de menționat că, importanța realizării măsurărilor și încercărilor la punerea în funcțiune a echipamentelor și instalațiilor/centralelor electrice, precum și măsurările și încercările periodice a echipamentelor și instalațiilor/centralelor electrice, constituie măsuri realizate pentru evitarea urmărilor imprevizibile cum ar fi incendiile, electrocutările, deconectările în alimentarea cu energie electrică.

În același timp măsurările și încercările periodice a echipamentelor și instalațiilor electrice sunt necesare, deoarece toate echipamentele și instalațiile se deteriorează din cauza unui număr mare de factori cum ar fi sarcina majorată a circuitelor, uzura echipamentelor, coroziune, îmbătrânirea izolațiilor, deteriorări mecanice. În consecință legislația prevede că instalațiile electrice trebuie să fie menținute într-o stare corespunzătoare de siguranță și inofensivitate în procesul de exploatare, iar pentru aceasta ele trebuie să fie inspectate și testate periodic.

În procesul de exploatare a instalațiilor electrice majoritatea problemelor și defectelor sunt datorate supraîncălzirii izolației acestora în diferite puncte de conexiune. Aceste majorări ale temperaturii în punctele de conexiune apar din cauza oxidării contactelor care asigură continuitatea electrică, astfel, majorându-se rezistența electrică a căii de curent. Acest fenomen de supraîncălzire este foarte periculos, conducând la distrugerea termică a izolației și la posibile surse de incendiu dacă acestea nu sunt depistate și remediate la timp. O metodă de control tot mai des utilizată în ultimul timp este controlul prin termoviziune. Această metodă reduce din timpul de depistare a defectelor fără a fi nevoie de deconectarea instalațiilor electrice. Respectiv, ANRE a decis să suplinească lista de lucrări cu o lucrare nouă – *control de termoviziune*.

Pe parcursul ultimilor 3 ani se atestă un interes sporit din partea consumatorilor în raport cu centralele electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile, îndeosebi față de centralele electrice fotovoltaice. Numărul centralelor electrice fotovoltaice amenajate este în continuă creștere pe parcursul acestor ani, iar în anul precedent a înregistrat o creștere semnificativă. Astfel, dacă în anul 2020 au fost admise în exploatare de ANRE 146 centrale electrice fotovoltaice și 249 centrale electrice fotovoltaice în anul 2021, atunci în anul 2022 au fost admise în exploatare 644 centrale electrice fotovoltaice.

Această tendință de creștere, care se menține și în anul curent, a determinat ANRE să suplinească lista de lucrări de măsurări și încercări cu încă o lucrare nouă – *măsurări și încercări ale echipamentelor centralelor electrice fotovoltaice în conformitate cu standardul SM EN 62446-1*. Această lucrare va servi pentru asigurarea funcționării sigure, fiabile și eficiente a centralelor electrice fotovoltaice ale consumatorilor finali, cu prevenirea defecțiunilor și pericolului în exploatarea ulterioară a acestora.

Finalitățile urmărite prin elaborarea proiectului de modificare a Regulamentului cu privire la autorizarea laboratoarelor electrotehnice și adoptarea lui ulterioară sunt:

1) Digitalizarea integrală a procedurii de recepționare a cererilor pentru eliberarea autorizației de laborator electrotehnic, de notificare a solicitanților, precum și de evidență a autorizațiilor eliberate, suspendate sau retrase;

2) Corelarea prevederilor Regulamentului cu cerințele CNCRM cu privire la nivelurile de studii ale candidaților;

3) Simplificarea procedurii de eliberare a autorizațiilor de laborator electrotehnic prin excluderea necesității prezentării unor documente: talonul de autorizare la grupa de securitate, acordul privind prelucrarea datelor cu caracter personal în conformitate cu Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal;

4) Facilitarea activității laboratorului electrotehnic prin majorarea termenului de valabilitate a autorizației de laborator electrotehnic până la 5 ani;

5) Detalierea procedurii de autorizare a laboratoarelor electrotehnice, prin specificarea exactă a cerințelor cu privire la modul de confirmare a studiilor pentru cetățenii care au făcut studiile în străinătate, în calitate de șefi de laborator;

6) Stabilirea unui Program anual de desfășurare a examenelor, cu posibilitatea de programare la examen;

7) Reevaluarea cazurilor de suspendare sau de retragere a autorizației de laborator electrotehnic după principiul de prevenire și documentare a cazurilor de încălcări minore a prevederilor DNT, dar în același timp, cu îndeplinirea cerințelor Regulamentului în cazurile cu încălcări grave a prevederilor DNT care pot provoca avarii, incendii sau electrocutări.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În contextul cauzelor descrise ce au impus modificarea Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice, principalele modificări necesare sunt:

1. Digitalizarea procedurii de recepționare a cererilor pentru eliberarea autorizației de laborator electrotehnic, de notificare a solicitanților, precum și de evidență a autorizațiilor eliberate, suspendate sau retrase;
2. Corelarea prevederilor Regulamentului cu cerințele CNCRM cu privire la nivelurile de studii;
3. Simplificarea procedurii de eliberare a autorizațiilor de laborator electrotehnic prin excluderea necesității prezentării unor documente: talonul de autorizare la grupa de securitate, acordul privind prelucrarea datelor cu caracter personal în conformitate cu Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal;
4. Majorarea termenului de valabilitate a autorizației de laborator electrotehnic până la 5 ani;
5. Suplinirea listei de lucrări, cu 2 tipuri de lucrări noi:
  - a) control de termoviziune;
  - b) măsurări și încercări ale echipamentelor centralelor electrice fotovoltaice în conformitate cu standardul SM EN 62446-1;
6. Detalierea procedurii de autorizare a persoanelor care au făcut studiile în străinătate, în calitate de șefi al laboratoarelor electrotehnice, prin specificarea exactă a cerințelor cu privire la modul de confirmare a acestor studii;
7. Stabilirea unui Program anual de desfășurare a examenelor;
8. Reevaluarea cazurilor de suspendare sau de retragere a autorizației de laborator electrotehnic după principiul de prevenire și documentare a cazurilor de încălcări minore a prevederilor DNT, dar în același timp, cu înăsprirea cerințelor Regulamentului în cazurile cu încălcări grave a prevederilor DNT la desfășurarea activităților de efectuare a măsurărilor și încercărilor profilactice și de reglare-recepție în rețelele și instalațiile electrice, care pot provoca avarii, incendii sau electrocutări;
9. Actualizarea modelului cererii pentru eliberarea autorizației de laborator electrotehnic.

4. Fundamentarea economico-financiară

Costuri de conformare nu au fost identificate deoarece eliberarea autorizațiilor de laborator electrotehnic se va desfășura ca și până în prezent, fără perceperea unor taxe. Proiectul Hotărârii de modificare a Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice propus spre aprobare nu prevede etape noi, suplimentare, față de Regulamentul, ce se aplică la momentul actual.

Astfel, implementarea prevederilor proiectului Hotărârii de modificare a Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice nu va genera cheltuieli suplimentare și nu va afecta negativ activitatea în domeniu în sensul majorării costurilor suportate.

Intervenția propusă nu va necesita alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul ANRE.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice are destinația de a pune în aplicare prevederile art. 7 alin. (1) lit. k²) din Legea cu privire la energia electrică și art. 14 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică.

Conform art. 7, alin. (1), lit. k²), din Legea cu privire la energia electrică, Agenția eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice și monitorizează activitatea acestora în baza unui Regulament aprobat de către Agenție.

Totodată, conform prevederilor art. 14 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică ANRE, în calitate de organ al supravegherii energetice de stat, eliberează, suspendă sau retrage autorizațiile cu privire la laboratoarele electrotehnice.

Proiectul Hotărârii de modificare a Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice se propune de a intra în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Agenția a plasat Nota Informativă, AIR și proiectul de modificare a Regulamentului privind autorizarea laboratoarelor electrotehnice, pe pagina oficială a Agenției pentru a fi accesibile publicului larg, inclusiv laboratoarele electrotehnice, în scopul prezentării propunerilor și obiecțiilor pe marginea acestora.

Suplimentar, AIR-ul și proiectul Regulamentului a fost consultat cu Ministerul Energiei, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, operatorul rețelei de transport Î.S. „Moldelectrica”, titularii de

licențe pentru distribuția energiei electrice Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A., S.A. „RED Nord”, SA „CET Nord”, precum și Agenția pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Asociația Consumatorilor de Energie din Moldova, Asociația Businessului European (EBA), Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Consiliul Concurenței și Federația „CONDRUMAT”.

În cadrul consultărilor publice, avize au fost prezentate de către următoarele instituții:

1. **Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova – fără obiecții și propuneri;**
2. **Inspectoratul General pentru Situații de Urgență – fără obiecții și propuneri;**
3. **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării – 1 propunere;**
4. **S.A. „RED Nord” – fără obiecții și propuneri;**
5. **Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică – fără obiecții și propuneri;**
6. **S.A. „CET Nord” – fără obiecții și propuneri;**
7. **Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale – 2 propuneri;**
8. **Institutul Național de Metrologie – 2 propuneri;**
9. **„Calmont Grup” SRL – 10 propuneri;**
10. **Ministerul Energiei – 9 propuneri;**
11. **Premier Energy Distribution – 4 propuneri;**
12. **Consiliul Concurenței – fără obiecții și propuneri;**
13. **Centrul Național Anticorupție – fără obiecții și propuneri;**
14. **Ministerul Justiției – 16 propuneri.**

Astfel, în total au fost prezentate avize cu un număr de 44 propuneri în total, cu privire la proiectul Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE de modificare a Regulamentului cu privire la autorizația de electrician autorizat. Din acestea, 33 propuneri au fost acceptate, acestea constituind 78% din numărul total de propuneri, parțial acceptate au fost 4 propuneri – 11%, iar 7 propuneri care reprezintă 15% din numărul total de propuneri nu au fost acceptate.

7. Constatările expertizei anticorupție

Raportul de expertiză anticorupție Nr. EDA23/9122 din 18.10.2023, a constatat faptul că în redacția propusă proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

8. Constatările expertizei juridice

Expertiza juridică (scrisoarea nr. 04/2-9437 din 30.10.2023) a prezentat un șir propuneri aferente rigorilor de tehnică legislativă. Acestea au fost acceptate și reflectate în tabelul de sinteză. De asemenea, proiectul Hotărârii menționate a fost modificat corespunzător propunerilor.

9. Constatările grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător

Analiza impactului a fost examinată în cadrul ședinței din data de 10 octombrie. Aceasta a fost avizată pozitiv condiționat. De asemenea, analiza impactului a fost completată cu unele informații.

Proiectul Hotărârii de modificare a Regulamentului cu privire la autorizarea laboratoarelor electrotehnice a fost examinat în cadrul ședinței din data de 31 octombrie. Conform opiniei experților grupului de lucru, proiectul Hotărârii nu corespunde principiilor de reglementare a activității de întreprinzător stabilite de Legea 235/2006 și nr. 160/2011, respectiv proiectul nu a fost susținut. În conformitate cu pct. 20 din Hotărârea Guvernului nr. 1429/16.12.2008, Opiniile consultanților (experților) au caracter consultativ și sunt elaborate în baza principiilor de reglementare a activității de întreprinzător.

**Director general
Veaceslav UNTILA**